

ОБГОВОРЕННЯ: ВИКОНАВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Яким чином вплинули останні зміни до Закону України «Про виконавче провадження» на виконання судових рішень в Україні? Які є юридичні механізми боротьби із виконавчою службою у випадку недобросовісного виконання нею своїх прямих обов'язків?

Олександр ПАШЕНКО, адвокат,
партнер АК «Правочин»

На моє переконання, зараз дещо передчасно говорити про позитивні або негативні наслідки у сфері виконання судових рішень у зв'язку з прийняттям нової редакції Закону України «Про виконавче провадження».

Це пояснюється, з одного боку, досить коротким періодом часу, протягом якого діє нова редакція Закону, а з іншого — відсутністю на сьогодні підзаконних актів, покликаних забезпечити повну реалізацію нової редакції Закону на практиці.

Зокрема, це стосується передбаченої новим Законом можливості використання державними виконавцями під час здійснення своєї діяльності окремих баз даних (щодо рухомого та нерухомого майна, відкритих рахунків у банківських установах тощо), що має на меті значно спростити роботу виконавцям та зробити процес виконання судових рішень більш ефективним.

Олександра ФЕДОРЕНКО,
старший юрист ЮФ «Антіка»

У цілому експерти позитивно оцінюють нововведення та сподіваються на підвищення ефективності примусового виконання судових рішень. Цьому має сприяти суттєве розширення повноважень державного виконавця, зокрема отримання права безпосереднього доступу до баз даних та реєстрів державних органів. Позитивним моментом вбачається і запровадження замість паперового документообігу електронного варіанта Єдиного державного реєстру виконавчих проваджень, що вже на практиці підтвердило зручність контролю з боку сторін виконавчого провадження за виконанням рішень суду чи іншого органу (посадової особи).

Також новою редакцією Закону обмежено право боржника оскаржувати рішення, дії або бездіяльність державного виконавця та інших посадових осіб Державної виконавчої служби винятково в судовому порядку. При цьому стягувач та інші учасники виконавчого провадження (крім боржника) можуть оскаржити рішення, дії або бездіяльність посадових осіб ДВС не лише до начальника відділу, якому безпосередньо підпорядкований виконавець, чи до суду, а ще й до керівника відповідного органу ДВС вищого рівня. У цій ситуації, безумовно, вбачається обмеження прав боржника як сторони виконавчого провадження, що суперечить конституційному принципу рівності всіх перед законом.

Прискоренню виконання рішення також сприяє введення нового порядку повідомлення боржника про початок процедури виконавчого провадження. Тепер це може зробити сам стягувач шляхом направлення копії відповідних документів рекомендованим листом з повідомленням про вручення. При цьому боржник вважається повідомленим про відкриття виконавчого провадження, якщо йому надіслано постанову про відкриття виконавчого провадження за адресою, зазначеною у виконавчому документі. Крім того, потрібно звернути увагу на збільшення виконавчого збору. Якщо раніше виконавчий зібр стягувався в розмірі 10 % від фактично стягненої суми боргу або вартості майна, то після набуття чинності новим Законом стягуватимуться ті самі 10 %, але вже від суми, яка підлягає стягненню, або вартості майна, яке має бути стягнено за виконавчими документами. Необхідно звернути увагу і на те, що згідно з новою редакцією Закону термін для пред'явлення виконавчого документа до виконання скорочений з трьох років до одного. Це означає, що після спливу такого однорічного строку за відсутності реального виконання вимоги стягувача вважатимуться погашеними та не підлягатимуть примусовому виконанню надалі.

Ігор СЮЙВА, юрисконсульт
ЮФ «Потапенко і Партнери»

Згідно з чинним Законом України «Про виконавче провадження», стягувач наділяється правом оскарження рішень, дій чи бездіяльності практично всієї ланки (структурі) органів Держаної виконавчої служби. Крім того, потрібно пам'ятати про право стягувача на оскарження дій державного виконавця до суду, незалежно від того, оскаржувала особа дії виконавця до вищестоящого органу Державної виконавчої служби чи ні.

Зазначимо, що рішення, дії чи бездіяльність державного виконавця або іншої посадової особи Державної виконавчої служби щодо виконання судового рішення можуть бути оскаржені сторонами до суду, який видав виконавчий документ, а іншими учасниками виконавчого провадження та особами, які залучаються до проведення виконавчих дій, — до відповідного адміністративного суду. У свою чергу, боржникові зміни до Закону України «Про виконавче провадження» надають право оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця та інших посадових осіб Державної виконавчої служби винятково в судовому порядку.